

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 67/20
Люксембург, 11 юни 2020 г.

Решение по съединени дела C-262/18 Р и C-271/18 Р
Комисия и Словашка република/Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s.

**Съдът потвърждава решението на Комисията, съгласно което
здравноосигурителните организации, осъществяващи дейност в Словакия под
контрола на държавата, не попадат в обхвата на правилата на Съюза в
областта на държавните помощи**

*Решението, с което Общият съд уважава жалба срещу това решение на Комисията, се
отменя*

С решение Комисия и Словашка република/Dôvera zdravotná poisťovňa (C-262/18 Р и C-271/18 Р) от 11 юни 2020 г. големият състав на Съда отменя решение на Общия съд от 5 февруари 2018 г., Dôvera zdravotná poisťovňa/Комисия¹, и се произнася окончателно по делото, като отхвърля жалбата, с която словашката здравноосигурителна организация Dôvera zdravotná poisťovňa a.s. (наричана по-нататък „Dôvera“) е поискала отмяна на решение на Комисията от 15 октомври 2014 г. относно държавни помощи, които се твърди, че Словашката република е предоставила на две други словашки здравноосигурителни организации (наричано по-нататък „спорното решение“)². Така Съдът потвърждава своята практика относно неприложимостта на правилата за държавни помощи по отношение на здравноосигурителни организации, осъществяващи дейност под контрола на държавата в рамките на схема за социална сигурност, която преследва социална цел и с която се привежда в действие принципът на солидарност.

През 1994 г. словашката схема за здравно осигуряване преминава от унитарна система, включваща само една държавна здравноосигурителна институция, към смесен модел, в който могат да съжителстват държавни и частни организации. В съответствие със словашки закон, влязъл в сила на 1 януари 2005 г., тези организации, независимо дали държавни или частни, трябва да приемат правно-организационната форма на частноправно акционерно дружество със стопанска цел. През периода 2005-2014 г. пребиваващите в Словакия лица могат да избират между здравноосигурителни организации, сред които фигурират Všeobecná zdravotná poisťovňa a.s. (наричано по-нататък „VšZP“) и Spoločná zdravotná poisťovňa a.s. (наричано по-нататък „SZP“), които се сливат на 1 януари 2010 г. и чийто единствен акционер е словашката държава, както и Dôvera и Union zdravotná poisťovňa a.s., чийто акционери са образувания от частния сектор.

По жалба, подадена от Dôvera на 2 април 2007 г. във връзка с предполагаеми държавни помощи, отпуснати от Словашката република на SZP и VšZP, Комисията открива официална процедура по разследване. В спорното решение обаче Комисията приема, че дейността, осъществявана от SZP и VšZP, не е икономическа по естеството си и следователно тези организации не са предприятия по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, поради което визираните в жалбата мерки не могат да съставляват държавни помощи. Общият съд уважава жалбата, подадена от Dôvera за отмяна на това решение, по-специално поради

¹ Решение на Общия съд от 5 февруари 2018 г., Dôvera zdravotná poisťovňa/Комисия ([T-216/15](#), непубликувано, EU:T:2018:64).

² Решение (ЕС) 2015/248 на Комисията от 15 октомври 2014 година относно мерки SA.23008 (2013/C) (ex 2013/NN), приведени в действие от Словашката република в полза на Spoločná zdravotná poisťovňa, a. s. (SZP) и Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. (VšZP) (OB L 41, 2015 г., стр. 25).

това че Комисията не е приложила правилно понятията „предприятие“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС и „икономическа дейност“ по отношение на VŠZP и SZP.

Сезиран с две жалби, подадени от Комисията и Словашката република срещу това решение на Общия съд, Съдът припомня, че забраната на държавните помощи, предвидена в член 107, параграф 1 ДФЕС, се отнася единствено до дейността на предприятията, тъй като понятието за предприятие обхваща всяко образувание, което извършва икономическа дейност, независимо от неговия правен статут и начин на финансиране. С констатацията си обаче, че дейността на VŠZP и SZP в рамките на словашката схема за задължително здравно осигуряване, чиито характеристики съответстват на схема за социална сигурност, която преследва социална цел и с която се привежда в действие принципът на солидарност под контрола на държавата, е икономическа по характер, Общият съд е допуснал редица грешки при прилагане на правото.

В това отношение Съдът уточнява, че за да се прецени дали определена дейност, осъществявана в рамките на схема за социална сигурност, е лишена от икономически характер, трябва да се провери по-конкретно дали и в каква степен може да се приеме, че с разглежданата схема се привежда в действие принципът на солидарност и дали дейността на осигурителните организации, управляващи такава схема, подлежи на контрол от държавата.

Въз основа на тези съображения Съдът отбелязва, че за разлика от констатациите на Общия съд, наличието на известна конкуренция в качеството и обхвата на предлагане в рамките на словашката схема за задължително здравно осигуряване, например възможността на осигурителните организации да предлагат на осигурените лица безплатни допълващи престации и свободата на тези лица да избират своята осигурителна организация и да я сменят веднъж годишно, не е в състояние да постави под съмнение социалната и солидарна насоченост на дейността, осъществявана от осигурителните организации в рамките на схема, с която се привежда в действие принципът на солидарност под контрола на държавата. Относно наличието на известна конкуренция между тези организации във връзка със закупуването от тях стоки и услуги, Съдът добавя, че за да се прецени естеството на дейността на образуванието, не следва дейността по закупуване на стоки или услуги да се отделя от последващото им използване, тъй като именно икономическият характер на последващото използване определя естеството на дейността на съответното образувание.

Тъй като Общият съд неправилно счита, че посочените конкурентни елементи са в състояние да отрекат социалната и солидарна насоченост на осъществяваната от VŠZP и SZP дейност, Съдът уважава жалбите на Комисията и на Словашката република и отменя обжалваното съдебно решение. Тъй като освен това счита, че фазата на производството позволява сам да се произнесе с окончателно решение по делото, на следващо място Съдът разглежда жалбата на Dôvera за отмяна на спорното решение.

В това отношение Съдът отбелязва, че създаването на осигурително правоотношение в рамките на словашката здравноосигурителна схема е задължително за всички пребиваващи в Словакия лица, размерът на вноските е установен от закона съразмерно на доходите на осигурените лица, а не на риска, който представляват с оглед на тяхната възраст или здравословно състояние, и всички тези осигурени лица имат право на едно и също ниво на престациите, установено по закон, поради което няма никаква пряка връзка между размера на вноските, които осигуреното лице прави, и стойността на престациите, които му се предоставят. Освен това, осигурителните организации са длъжни да осигурят покритие на риска от заболяване на всяко пребиваващо в Словакия лице, което поиска това, независимо от непредвидимите обстоятелства, произтичащи от възрастта или здравословното му състояние, и посочената схема предвижда също механизъм за разпределение на разходите и рисковете. В този смисъл Съдът счита, че тази осигурителна схема се отличава с всички особености, присъщи на принципа на солидарност.

След като констатира, че словашката схема за задължително здравно осигуряване подлежи и на държавен контрол, Съдът отбелязва също, че в сравнение със социалните, солидарни и нормативни аспекти на тази схема наличието на конкурентни елементи в нейните рамки представлява вторичен аспект и възможността на осигурителните организации да получават, усвояват и разпределят печалба, е до голяма степен рамкирана от установени със закон задължения, които целят да запазят жизнеспособността и непрекъснатостта на задължителното здравно осигуряване.

С оглед на изложените съображения в тяхната цялост Съдът приема, че в спорното решение Комисията основателно стига до извода, че словашката схема за задължително здравно осигуряване преследва социална цел и с нея се привежда в действие принципът на солидарност под контрола на държавата. При това положение Комисията счита, отново основателно, че дейността на VšeZP и SZP в рамките на тази схема не е от икономическо естество и следователно тези организации не биха могли да се окачествят като предприятия по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

ЗАБЕЛЕЖКА: Жалбата за отмяна цели да бъдат отменени актове на институциите на Съюза, които противоречат на правото на Съюза. При определени условия държавите членки, европейските институции и частноправните субекти могат да сезират Съда или Общия съд с жалба за отмяна. Ако жалбата е основателна, актът се отменя. Съответната институция трябва да отстрани евентуалната празнота в правото, създадена с отмяната на акта.

ЗАБЕЛЕЖКА: Решенията или определенията на Общия съд подлежат на обжалване пред Съда, което се ограничава само до правни въпроси. По принцип обжалването няма суспензивно действие. Ако жалбата е допустима и основателна, Съдът отменя решението на Общия съд. Когато фазата на производството позволява това, Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото. В противен случай той връща делото на Общия съд, който е обвързан с решението, постановено от Съда в рамките на обжалването.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293.